

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
14 juni 2005

Ons kenmerk
PO/ZO/05/26075

Onderwerp
Wachlijsten

Op 25 mei jl. heb ik gesproken met de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VKC OCW) over de groei van het aantal leerlingen op de plaatsingslijst van de Berkenschutse. Tijdens dit debat heb ik aangegeven dat, voordat een reactie kan worden gegeven op dit concrete geval, eerst inzicht verkregen moet worden in de groei bij andere scholen in cluster 4. Conform mijn toezegging, stuur ik u hierbij een voorstel om tot een oplossing te komen van de problemen bij de Berkenschutse.

Om een breder beeld te krijgen van de verwachte groei binnen cluster 4 per 1 augustus a.s., is de WEC-raad gevraagd een inventarisatie uit te voeren onder de scholen. Uit deze inventarisatie blijkt dat het aantal leerlingen op de plaatsingslijsten in cluster 4 fors is. Zoals ik in het overleg op 25 mei jl. heb aangegeven baart deze groei mij zorgen. Ik hecht dan ook veel belang aan het onderzoek dat is uitgezet bij de LCTI om meer inzicht te krijgen in de achtergrond van die groei. De resultaten van dit onderzoek verwacht ik in de zomer, zodat deze meegenomen kunnen worden in de discussie over de herijking van de zorgtrajecten waarover u in september een notitie ontvangt.

Ik heb gezegd dat ik zal bekijken of, daar waar men met een extreme groei te maken heeft, voorzien kan worden in een tegemoetkoming. Het voorstel dat tijdens het debat ter sprake is geweest om bij een groei boven de 20% aanvullende formatie toe te kennen voor de maanden augustus tot en met december, heb ik als uitgangspunt genomen. Op grond van eerder genoemde inventarisatie komen ca. 13 scholen in aanmerking voor een aanvullende financiering. De kosten om voor deze scholen de groei boven de 20% aanvullend te bekostigen bedragen ca. € 1.3 miljoen. Omdat de inventarisatie niet helemaal compleet is en het aantal leerlingen nog kan groeien, kan nog geen compleet beeld worden verkregen. Voorgesteld wordt, om éénmalig, maximaal € 1.3 miljoen beschikbaar te stellen voor de groei in cluster 4. De dekking van beschreven maatregel heb ik gevonden door een herschikking van middelen in de lopende begroting: zoals tijdens het debat al aangegeven, zijn er geen additionele middelen beschikbaar.

Procedureel wil ik het als volgt aanpakken. De scholen die per 1 augustus a.s te maken hebben met een groei van het aantal ingeschreven leerlingen (exclusief residentiële leerlingen op plaatsen) van 20% of meer worden in de gelegenheid gesteld een aanvraag in te dienen voor aanvullende formatie. Deze aanvraag dient uiterlijk op 1 augustus a.s. te worden ingediend. Dan is bekend hoeveel scholen in aanmerking komen voor aanvullende formatie. Het uitgangspunt is dat deze scholen voor de groei boven de 20% aanvullende formatie krijgen voor de periode augustus tot en met december 2005. Daarna ontvangen de scholen immers bekostiging voor deze leerlingen op basis van de leerlingtelling op 1 oktober 2005. Indien de kosten op basis van de aanvragen die op 1 augustus zijn ingediend uitgaan boven de eerder genoemde € 1.3 miljoen dan zal het bedrag per leerling lager worden vastgesteld.

Met de beschreven maatregel wordt zowel voor de leerlingen op de plaatsingslijst van de Berkenschutse als voor de Mr Johan Visserschool, die tijdens het debat op 25 mei door de heer Balemans werd genoemd, een tegemoetkoming geboden, daar in beide gevallen de groei groter is dan 20%.

Dan kom ik nu op het onderzoek naar de wachtlijsten en thuiszitters op de peildatum 16-01-2005 van de Inspectie. Ook uit het inspectierapport blijkt dat het aantal leerlingen op de plaatsingslijsten (geïndiceerde leerlingen die wachten op plaatsing in het (v)so) in cluster 4 sterk is gestegen. Op 16 januari jl. stonden bijna twee keer zoveel leerlingen op de plaatsingslijst als vorig jaar (603 tegenover 332 in 2004). Voor de overige clusters geldt dat de plaatsingslijsten licht zijn gedaald (cluster 3 van 220 naar 177 en cluster 2 van 51 naar 47). De aanmeldings- en onderzoekslijsten zijn daarentegen in zowel cluster 2, 3 als 4 gegroeid, met dien verstande dat ook hier de groei in cluster 4 het sterkst is. Net als vorig jaar worden de huisvestingsproblemen, capaciteitsproblemen (capaciteit van de school is kleiner dan de instroom), verzwarende van de problematiek en de door de school gehanteerde maximum groeps grootte als voornaamste oorzaken genoemd. Van de 326 scholen geven 214 scholen aan maatregelen te hebben getroffen om plaatsingslijsten te voorkomen. Van de scholen met een plaatsingslijst zeggen 81 van de 97 scholen maatregelen te hebben getroffen om de plaatsingslijst te voorkomen of beperken. Ook hier geldt dat de genoemde maatregelen overeenkomen met vorig jaar: vergroten van de door de school gehanteerde maximum groeps grootte, leerlingen het hele jaar door direct plaatsen, meer instroommomenten hanteren.

In het tweede deel van het inspectierapport wordt antwoord gegeven op een aantal vragen rond thuiszitters. Centrale vragen in dit deel zijn: *hoeveel leerplichtige leerlingen staan op de peildatum van 16 januari 2004 op een plaatsingslijst en een aanmeldings- en onderzoekslijst van een school voor (V)SO, maar volgen op die datum op geen enkele school onderwijs en Hoeveel andere thuiszittende leerlingen zijn bij de scholen voor (V)SO bekend?* Bij de beantwoording van deze vragen worden twee categorieën thuiszitters onderscheiden: categorie A betreft leerplichtige leerlingen die op aanmeldings- en onderzoekslijsten of op een plaatsingslijst staan maar die op 16 januari geen enkele vorm van onderwijs volgden. Categorie B betreft leerlingen die thuiszitten, maar niet op een wachtlijst staan. Deze leerlingen zijn bijvoorbeeld van school verwijderd, en staan nog niet ingeschreven op een andere school.

De inspectie heeft dit jaar 48 thuiszitters in de categorie A kunnen traceren. Vorig jaar waren dat er 98. Van de 48 leerlingen staan er 10 op een wachtlijst voor cluster 3 en 38 leerlingen –de rest- op een wachtlijst voor cluster 4. Daarnaast zijn 46 leerlingen getraceerd die thuis zitten, maar niet op een wachtlijst staan (categorie B). Vorig jaar waren dat er 88. In totaal is het aantal thuiszitters dat is geïnterviewd ten opzichte van vorig jaar gedaald van 196 naar 94.

Hoewel het aantal thuiszitters gedaald lijkt, dient echter wel enige voorzichtigheid in acht te worden genomen bij de interpretatie van de gegevens. Immers, zowel door de wijze waarop de data wordt verzameld als het gegeven dat het aantal bronnen waar de informatie wordt verzameld beperkt is, maakt dat voorzichtigheid is geboden wanneer conclusies worden getrokken uit het onderzoek. Gelet op deze beperkingen van het onderzoek, zal de inspectie voor het onderzoek van volgend jaar in gesprek gaan met de betrokken partijen (waaronder leerplichtambtenaren) om na te gaan op welke wijze het onderzoek kan worden gecompleteerd.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Maria J.A. van der Hoeven)